

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 2 - Februari 2015
Jaargang 136
maandblad

De stad als motor

Verstikkende verstedelijking versus leefbaarheid, vastlopende mobiliteit versus bereikbaarheid, mastodonte winkelcentra versus bloeiende kleinhandel... Met de studiedag “De eeuw van de stad” konden de organisatoren Open Vld Antwerpen, het LVV en het Provinciaal Kaderinstituut geen actueler thema aansnijden.

Bekend debatpunt was vooreerst de plaats van de auto in de stad. Hoe bereikt men een evenwicht tussen plaats voor de auto in de stad en de leefbaarheid door goed openbaar vervoer. De voorgestelde initiatieven gaven aan dat liberalen in Vlaanderen mee zijn met de nieuwe “sharing-economy” waarbij nieuwe ideeën en ondernemingen als Uber een belangrijke rol

kunnen spelen in de evolutie van aanbod naar vraaggedreven mobiliteit.

Een fundamenteel discussiepunt was het evenwicht tussen enerzijds de verdere decentralisatie van bevoegdheden naar de stad, en anderzijds de toenemende complexiteit als gevolg daarvan.

Lees meer blz. 7

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Het schaamlapje, Uplace

Het LVV organiseerde afgelopen maand samen met de Antwerpse afdeling van de Vlaamse liberalen een studiedag over de toekomst van onze steden. Het thema kon niet beter worden gekozen. De discussie over de bouw van talrijke grote commerciële centra die luisteren naar Neo, Uplace, Docks Brussel en The Loop heeft de Vlaamse politiek tot in zijn vezels aangestoken. De belangen doorkruisen de partijen. Burgemeesters van steden die de plaatselijke middenstand verdedigen tegen de komst in van de grote winkelcentra, lappen partijstandpunten aan hun laars. Ministers keuren vergunningen goed, en vertellen nadien in Villa Politica dat ze wat ze net goedgeurden niet echt zien zitten. Voor buitenstaanders is het erg moeilijk om nog te weten wie aan welke kant staat. Voor de reputatie van de politieke ethiek is dit een moeilijk debat.

Het meeste controversie ontstond er rond het project Uplace in Machelen. De voorstanders wijzen op het innovatieve van

het project en de creatie van nieuwe jobs. Zij verdedigen het ondernemerschap met het argument dat als Uplace er niet komt, er in Vlaanderen niet zoveel meer mogelijk zal zijn. De tegenstanders halen er de fileproblemen bij op de Brusselse ring, ja zelfs het fijn stof. Plaatselijke politici vinden dat Uplace de mensen uit de stad zal jagen en de kleinhandel zal doden.

Dat is natuurlijk jammer, en er zal wel wat van aan zijn. Maar de indruk is ontstaan dat Uplace door deze tegenstanders als een goedkoop 'schaamlapje' wordt gebruikt om het falen van het eigen middenstandsbeleid te verbergen. Als er meer leegstand is in de steden, dan is Uplace een gemakkelijke boeman. Overigens een boeman die er nog helemaal niet is.

Wat altijd opvalt als Vlaanderen met projecten van dergelijke omvang te maken krijgt, er vanuit angst en terughoudendheid wordt geredeneerd. Nooit vanuit daadkracht en optimisme. Er wordt gegoocheld met cijfers, met vederlicht

onderbouwde argumenten, nooit vanuit doorwrocht studiewerk. Soms heerst de indruk dat, en dat geldt ook voor de media, het gesprek eerder aan de toeg in Café Sport thuis hoort, dan in ernstige vergaderingen.

In plaats van zich te verschuilen achter Uplace zouden de plaatselijke beleidsmakers van dit debat gebruik moeten maken om hun visie op stedelijke ontwikkeling naar de huidige maatstaven bij te sturen. Steden zijn sterke en vrije omgevingen en fungeren dikwijls als economische motor, maar zij zijn ook afhankelijk van maatschappelijke veranderingen. Zij moeten sterk genoeg zijn om de concurrentie met andere commerciële centra aan te kunnen. Het lijdzaam toekijken en de schuld bij anderen zoeken, leidt tot niets.

“Steden hebben te lang de nieuwe trends in het koopgedrag van de consument genegeerd en zien nu vaak leegstand oprukken”

Steden hebben te lang de nieuwe trends in het koopgedrag van de consument genegeerd en zien nu vaak leegstand oprukken. Het klassieke kopen maakt dikwijls plaats voor 'kopen online'. Je koopt een boek

op internet in twee minuten, kant en klaar, zonder buiten te komen, zonder een plaats voor je auto te moeten zoeken. De lokale overheden staan machteloos te kijken of hebben nog niet goed door wat de impact is van deze (r)evolutie. De stadsplanners hebben deze situatie mee in de hand gewerkt door niet echt vriendelijk te zijn voor bijvoorbeeld autogebruikers, straten gratis verkeersvrij te maken waardoor winkels minder goed bereikbaar worden. Hoezeer je ook de leefbaarheid van een stad mag en moet verdedigen, het is een realiteit: de consument houdt van zijn comfort.

De stedelijke beleidsvoerders moeten dus vooral kijken naar wat hun burgers verwachten. Kwaliteitsvolle kleinhandel, een warme bakker, een goede slager, een tof café, een krantenwinkel. Maar zelfs in landelijke gemeenten vind je ze bijna niet meer. Dat er dan nog een Uplace zal opduiken, kan niet worden vermeden. Maar het ene zou moeten kunnen samengaan met het andere.

DE LIBERALE CANON WAS EPICURUS EEN LIBERAAAL?

“Het epicurisme”, zo vertelt ons het woordenboek, “is de leer van de Griekse filosoof Epicurus waarin het nastreven van genot en het vermijden van pijn centraal staan”. Deze filosoof van de levensgenieters is de eerste van de zestig auteurs die de revue passeren in “De liberale canon. Grondslagen van het liberalisme” van Dirk Verhofstadt.

De auteur bespreekt zestig boeken van denkers die met hun ideeën gestalte gaven en geven aan het liberaal gedachtegoed – filosofen, schrijvers en politici die humane waarden verdedig(d)en over vrijheid, rechtvaardigheid en vooruitgang en zich keerden tegen dogmatisme, extremisme en totalitarisme. Ze kwamen op voor gelijkberechtiging en verdraagzaamheid, en streefden naar de scheiding van kerk en staat, de vrijheid van meningsuiting, de gelijkwaardigheid van elke mens en het zelfbeschikkingsrecht voor elke mens.

De auteur besluit zijn overzicht met een eigen essay over “grondslagen van het liberalisme” dat verdient in een tweede druk van de Canon als 61ste werk te worden opgenomen.

Ideeënmuseum

Maar voor we “in het offensief” gaan, danken we Epicurus voor zijn aperitiefje en beginnen we onze rondgang in het weelderige ideeënmuseum waarin Dirk Verhofstadt ons met vaste hand voorgaat. Ik zal het de lezer van deze recensie niet aandoen de zestig auteurs een na een op te sommen. Je komt er natuurlijk de meest illustere denkers uit vervlogen tijden tegen (Erasmus, Montaigne, Spinoza, Montesquieu, Voltaire, Diderot, Adam Smith, Kant, David Ricardo, Benjamin Constant, John Stuart Mill, Karl Popper, Isaiah Berlin, Raymon Aron enz.) alsmede tal van meer hedendaagse auteurs die het liberalisme met frisse ideeën blijven verrijken zoals John Rawls, Milton Friedman, Ralf Dahrendorf, Claude Lefort, Michaël Ignatieff, Paul

Dirk Verhofstadt met naast zich de 60 boeken uit zijn Liberale Canon.

Cliteur en zoveel anderen die ik me schaam niet te noemen. Tijdens onze rondgang groeten we ook galant mevrouw Olympe de Gouges (1748-1793), de Franse feministe die boos was omdat de artikelen van de “Déclaration des droits de l’homme et du citoyen” enkel van toepassing waren op mannen, alsmede mevr. Irshad Manji (° 1968), de gelovig gebleven dochter van een Egyptische moeder en een Indische vader, die met haar “The trouble with Islam” (2004) op slag wereldbekend werd. We ronden onze wandeling “en beauté” af bij nr. 60, de jonge Gents-Poolse Alicja Gescinska (° 1981), sinds kort doctor in de wijsbegeerte, die een vurig (en zeldzaam) pleidooi houdt voor de “positieve vrijheid”, d.i. de vrijheid tot (bijv. gezondheidszorg of onderwijs), te onderscheiden van de negatieve vrijheid, d.i. de vrijheid van (bijv. een vermogenswinstbelasting of een onwettige huiszoeking).

Geen citatenboek

“En heeft de auteur al die boeken gelezen?” vraagt men zich mogelijk af. Let wel: dit is geen “citatenboek” waarvoor de auteur aan zijn trekken komt met een grote fichebak (staat in het Groene Boekje !) of een doorsnee-computer. Voor elk van de zestig denkers gaat de auteur als volgt te werk: een beknopte biografie (met een portret) en situering van

het personage, een intellectueel krachtig samengebond overzichts van het denken van de auteur (vooral het nieuwe dat hij of zij heeft aangebracht), een zorgvuldig gekozen citaat uit het oeuvre (sommige keuzes zullen de auteur wat grijs haar hebben bezorgd!) en ten slotte de opgave van de voornaamste publicaties van en over de besproken figuur.

En tot slot, zoals aangekondigd, het essay van het toekomstig nr. 61 over de grondslagen van het liberalisme. Essay dat wordt afgesloten met een korte maar aangrijpende tekst van de Peruviaan Mario Vargas Llosa (°1936): “Vrijheid is net als de liefde een rijke ervaring die niet in een definitie gevat kan worden. Maar zo onmogelijk als het is haar te definiëren, zo simpel is het om haar te identificeren, te beseffen wanneer ze er is, of ze echt is of vals en of we haar genieten of moeten ontberen”.

Guy SCHRANS

Dirk Verhofstadt, *De Liberale Canon. Grondslagen van het liberalisme*. Uitg. Houtekiet/Liberaal Archief, Antwerpen-Gent, 2015; 238 blz.; 19,99 euro. Het boek is tevens te verkrijgen bij het Liberaal Archief, Kramersplein 23, 9000 Gent (info@liberaalarchief.be of 09/221.75.05).

Terug van niet weggeweest

ANNEMIE NEYTS NEEMT AFSCHIED VAN EUROPA EN WORDT INTERNATIONAAL SECRETARIS VAN OPEN VLD

Terug van 'niet' weggeweest: Annemie Neyts. Toen ze in december aankondigde haar mandaat van Europees Parlementslid te zullen doorgeven, kregen we een stroom van artikels over haar (niet geringe) voorbije verdiensten. Met Het Volksbelang willen we liever focussen op wat nog gaat komen, want "she's back" met een internationale opdracht voor de Open Vld.

door Aviva Dierckx

Annemie Neyts komt in de Melsensstraat haar tenten opslaan als Internationaal Secretaris. Trouwe Gerda, haar secretaresse 'voor het leven', komt mee, en het oude bureau van de vroegere partijsecretaris Clair Ysebaert wordt de "hub" voor haar nieuwe activiteiten. Alles komt precies terug, in de Melsensstraat, het Open Vld-partijhoofdkwartier in hartje Brussel. Het hoofdkwartier dat Annemie overigens ooit zelf opende, toen de partij nog 'PVV' heette.

De liberale partij heeft al eerder internationale secretarissen gehad (de vorige was Hilde Vautmans), en heeft ook wel leden en geïnteresseerden samengeroepen in de context van werkgroepen, of om naar aanleiding van verkiezingen ons partijprogramma te 'spekken' met een internationale visie. Maar met Annemie Neyts op deze post belooft het in nog méér richtingen uitgebouwd te worden.

Internationale bagage

Eenzijds omdat het haar onverdeelde aandacht kan krijgen, nu ze geen ander mandaat meer heeft. Neyts blijft nog voorzitter van de Raad van Bestuur van het Agentschap voor Buitenlandse Handel, maar dat ligt dan ook weer 'binnen het thema'. Is er iemand in onze partij met deze internationale bagage, verschillende netwerken, de ervaring van zowel internationale functies als nationale mandaten met internationaal karakter, en hetzelfde voluntarisme? En belangrijk is het thema meer dan genoeg, ook voor een 'plaatselijke' liberale partij om resoluut

internationaal te gaan, al bestaan er liberale structuren en liberale partijen die 'overkoepeled' internationaal werken. Bijvoorbeeld de ALDE op Europees niveau, en Liberal International op wereldvlak. In alle twee is Neyts nog steeds actief, van alle twee was ze ook voorzitter.

"Toen ze daar hoorden dat ik stopte in het Europees Parlement maar een doorstart maak als internationaal secretaris

"M34 wordt hub voor internationale contacten en uitwisseling"

van Open Vld, werd in sommige kringen al verheugd gereageerd: she's back," glimlacht Neyts. Enkele partners en samenwerkingen liggen dus al voor de hand. Maar er zijn er meer. Het is echt niet enkel omdat de MR de minister voor Buitenlandse Zaken levert, dat ze sterk inzet op een internationale werking. Ook in andere landen doen liberale partijen dat. "En omdat Brussel nu eenmaal méér dan Brussel is maar ook een draaischijf voor de hele wereld, komen vele van die activiteiten toch hier terecht, in losse of vaste

Annemie Neyts wordt nu het internationale gezicht van de Vlaamse liberalen. Haar jarenlange ervaring bij de Liberale Internationale en de ELDR krijgt een verlengstuk.

verbanden,” weet Neyts, “bijvoorbeeld de Duitse Friedrich Naumann Stichting is sinds jaar en dag een gerespecteerde speler op het vlak van het wereldwijd promoten van het liberale gedachtegoed”. Annemie Neyts kan het weten, ze heeft zelf nog voor deze stichting campagnehandleidingen geschreven, specifiek gericht naar nieuw-democratische landen. En ze heeft zich ook reeds ingezet om hiervoor de wereld rond te reizen of in Brussel te spreken in workshops en bijeenkomsten.

Onuitroeibaar

Het liberalisme en de gedachten van vrijheid en vooruitgang zijn onuitroeibaar. Het liberalisme vernieuwt zichzelf ook steeds, doordat het constant herontdekt wordt door nieuwe mensen en in andere landen. “De val van het IJzeren Gordijn heeft een enorme betekenis gehad, opeens waren daar al die landen die andere opties gingen verkennen dan het communisme. Soms met bijzonder succes voor zo’n nieuwe liberale partij, die tegelijk structuren moest uitbouwen, ideologie overpeinzen en verkiezingen proberen te winnen - in landen waar echte verkiezingen en campagne op zich al nieuwe gegevens waren,” zegt Neyts. “Ook in Afrika, in Azië, in Indië ontwikkelt zich een liberalisme dat niet zomaar te leren heeft van het oude liberalisme, maar dat doorgewoond bijdraagt aan het huidige liberalisme overal ter wereld”.

In het gewone nieuws, maar ook in onze landelijke liberale berichtgeving, vermenen we niet bijster veel over succesvol, militant of zieltoegend liberalisme elders in de wereld. Vaak wordt het ook niet speci-

fiek als liberaal herkend - hoeveel mensen weten dat Obama geldt als een liberaal? Gwendolyn Rutten heeft dat onlangs in Le Soir nog eens meegegeven, er rollen dan altijd enkele socialisten uit hun stoel van verbazing (of iets anders) omdat zij zo graag de Democratic Party als socialistisch claimen. Dat is een vorm van cowboy-indiaan denken: als de republikeinen in Amerika rechts zijn, dan moeten de democraten wel links zijn. Maar dat is een simplistische redenering en daarbij een projectie. De partij van Obama én zijn voorgangers zijn formeel aangesloten bij de Liberale Internationale, niet bij de socialistische internationale, bevestigt Annemie Neyts.

“Mijn generatie liberalen is behoorlijk doordrongen van de internationale gedachte,” weet Neyts, “maar dat bleek voor latere generaties soms wel anders. Ik denk dat er zelfs heel veel mensen gepasseerd zijn in de liberale partij en al haar structuren en aanverwanten, die nog nooit van de Verklaring van Oxford gehoord hadden. Ik merk dat dit nu weer anders ligt, dat er vernieuwde belangstelling is én voor het internationale, én voor de wortels van het liberalisme”.

Perfekte timing dan, voor haar, om met die twee gegevens aan de slag te gaan vanuit de M34, zoals het blauwe partijhoofdkwartier genoegzaam in codetaal bekendstaat.

En een boek, komt dat er niet? Want dat is nu precies wat ieder-

een dacht, bij het aangekondigd einde van haar politiek mandaat: nu gaat er een opvolger komen voor Annemie in Wonderland, dat trouwens al handelde over een kijk op de wonderen en op de landen, en dat nog steeds aangenamer lectuur biedt dan het gelijkaardige boek van Hillary Clinton. “Oei...” reageert Neyts op de vergelijking. En op de mogelijkheid van een boek: “Nee... ja... misschien, maar ik zoek een nieuwe vorm...”

Met Guy Verhofstadt in het Europees Parlement.

“Privacy, een veelkoppig monster”. De titel voor zijn uiteenzetting voor het LVV had de voorzitter van de privacy-commissie, Willem Debeuckelaere, niet beter kunnen kiezen. Want privacy is niet zo maar onder één hoed te vangen, zo bleek na de geslaagde voordracht.

Om het in een tiental slagzinnen samen te vatten: privacy is moeilijk onder controle te houden; privacy is moeilijk te definiëren; er is geen eenduidige wetgeving voor de bescherming van de privacy; privacy is een zaak van eigen keuzes; tegenover de bescherming van de privacy beweegt zich de voortdurend evoluerende technologie; er zijn uitzonderingen op privacy; het begrip ontstond (niet toevallig) in de Verenigde Staten; 28 januari is elk jaar de dag van de privacy; Europa zal een grote rol spelen in de bescherming van de privacy.

Er gaat geen dag voorbij of we worden met (de schending van de) privacy geconfronteerd. Er waren de aanvallen van de Amerikaanse veiligheidsdienst NSA op Europese gegevensbanken van staatsveiligheidsorganisaties, op overheidsbedrijven zoals Belgacom. Dankzij de onthullingen van Edward Snowden kwamen hallucinante schendingen van de privacy aan het licht.

Willem Debeuckelaere, voorzitter van de privacy-commissie bij het LVV.

Big Data

Een recent opgedoken begrip is dat van de “Big Data”, het massaal verzamelen van gegevens van personen om ze voor bepaalde doeleinden te gebruiken. Hoe ernstig moeten we die

affaire-Snowdon voor ons land nemen? Debeuckelaere: “Net toen de zaak bekend werd, zei ik in een debat “dat wisten we nu toch wel allemaal?”. Hier in Brussel is dit twee maanden voor de uitbraak van de affaire op een conferentie voorspeld. Meer nog, er is toen een rapport gepresenteerd voor het Europees Parlement waarin de Amerikaanse wetgeving werd onderzocht en men tot de vaststelling kwam dat wat er nadien bekend werd, perfect mogelijk is. Er is geen enkel wettelijk obstakel om dergelijke megaverwerking van gegevens uit te voeren. De affaire-Snowdon was daar slechts een bevestiging van”.

De voorzitter schetste vooral hoe moeilijk het is om je privacy te behouden en te beschermen. Een voorbeeld daarvan is Facebook. Belangrijk is dat alles wat op Facebook gepost wordt, door het bedrijf zelf wordt opgeslagen, zij het in Ierland of in Californië. Je weet maar pas dat privacy bestaat, als je ze aan het verliezen bent.

De eeuw van de stad

“De Eeuw van de Stad” was de titel van een meer dan geslaagde studiedag die eind januari werd ingericht door Open Vld Groot-Antwerpen, in samenwerking met het Liberaal Vlaams Verbond en het Provinciaal Kaderinstituut. In de gebouwen van de Antwerpse multinational Katoen Natie deelden drie vooraanstaande sprekers cruciale inzichten over de uitdagingen die steden de komende decennia te lijf zullen moeten gaan.

Als eerste spreker werd **Alexandra van Huffelen**, algemeen directeur van het Gemeentelijk Vervoersbedrijf Amsterdam, uitgenodigd om haar inzichten over één van de belangrijkste uitdagingen voor de Antwerpse liberalen, het mobiliteitsvraagstuk, te delen met het publiek. De enorme explosie aan toeristische activiteit die Amsterdam de voorbije decennia kende heeft de stad op mobiliteitsvlak tot het uiterste gedreven. De focus rond het mobiliteits-

probleem hier lag sterk op de mate waarin we de auto moeten weren uit de binnenstad en het welbekende probleem van het tekort aan parkeerplaats in en rond de meeste Vlaamse steden.

Liberalen zijn mee

Wat is de plaats van de auto in de stad? Hoe maken we de binnenstad zo aantrekkelijk mogelijk en hoe vinden we een goed evenwicht?

Het hoeft niet te verbazen dat de meningen hierover sterk uiteenliepen. Terwijl sommigen voorstander waren van een totaal autoverbod wezen anderen op het belang van de auto, al was het maar om de mobiliteit van mindervaliden te garanderen. De voorgestelde initiatieven gaven aan dat liberalen in Vlaanderen mee zijn met de nieuwe “sharing-economy” waarbij nieuwe ideeën en ondernemingen als Uber een belangrijke rol kunnen spelen in de evolutie van aanbod- naar vraaggedreven mobiliteit.

Het tweede thema van de studiedag ging over het vraagstuk van het stadsgewest. Niemand minder dan minister van Cultuur **Sven Gatz** kwam deze problematiek toelichten. Een cruciale vraag voor de stad van de toekomst is over welke bevoegdheden zij moet beschikken

PRIVACY EEN VEELKOPPIG MONSTER

Historisch bekeken gaat het om twee zaken: ofwel de al dan niet schending van de privacy, zoals advocaten die benaderen, ofwel het opslaan van private gegevens in databanken, met het doel deze niet volgens de wet te gebruiken. De Algemene Gegevensbank van België heeft wat dit laatste betreft overigens vorig jaar nog een wettelijke controle gekregen die aan de privacy-commissie is toevertrouwd. Dit maar om al een stuk gerust te stellen. Alleen, zo meldde Debeuckelaere, is er nog niet echt een goede controle op die gegevensbank.

Privacy is een begrip dat ook politiek veel gebruikt wordt. Vooral als het gaat over het evenwicht tussen privacy en veiligheid. In een tijd van terroristische aanslagen zoals in Parijs op het tijdschrift Charlie Hebdo, laait de discussie in politieke kringen over de bescherming van de privacy en het gebruik van privégegevens in de strijd tegen terrorisme hoog op.

Wetgeving

De eerste tekst is eigenlijk deze uit 1948 met als titel “De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens”. Pas in 1981 komt er een meer definitieve tekst met een klare en heldere uitleg over de persoonlijke levenssfeer. Het is dan wachten tot de “privacywet” van 1992 in België. De basistekst voor heel Europa kwam via een Europese richtlijn. Heel wat van die wetten vindt men ook terug in collectieve arbeidsovereenkomsten en elektronische communicatie, een fragiel gegeven voor de privacy, denk maar aan de plaatsing van camera’s. In 2012 kwam er een speciale wetgeving voor fiscale aangelegenheden. Ten slotte is er heel wat terug te vinden in de adviezen en de aanbevelingen van de privacy-commissie zelf die handelen over heel ruime begrippen.

Grondrecht

Privacy is volgens Debeuckelaere een grondrecht, iets wat liberalen graag zullen horen. En in dat licht zou er vanuit de overheid elk jaar een soort van verklaring moeten komen over het recht als burger om te weten wat er over u verzameld wordt. Het grondrecht op privacy is wel een rationeel recht, en niet een “hard” recht, zoals het recht om niet te worden gefolterd. Op privacy zijn er uitzonderingen (nationale veiligheid), en juist daarin zit de grote oefening. Hoe ver kan je gaan?

Ten slotte is het niet onbelangrijk dat voortaan burgers ook een beroep kunnen doen op internationaal recht om gegevens te laten schrappen. Zo moest Google aanvaarden dat dit mogelijk is, en ook met Facebook zullen er afspraken gemaakt worden. In de toekomst zal Europa almaar meer een rol spelen in het privacy-debat dat nog steeds lopende is in de Europese Commissie. Een actueel debat dat zeker een vervolg krijgt. – B.C.

om een effectief en efficiënt beleid te kunnen voeren. Het plan van de Vlaamse regering om bepaalde bevoegdheden van de provincie over te hevelen naar de stad is echter complexer dan het lijkt. Dat bleek ook uit de discussies. Niet iedereen blijkt even goed op de hoogte te zijn van wat zo’n stadsgewest nu juist is en welke bevoegdheden nu precies zouden worden over-

geheveld naar de stad.

Een fundamenteel discussiepunt was het evenwicht tussen enerzijds de verdere decentralisatie van bevoegdheden naar de stad, en anderzijds de toenemende complexiteit als gevolg daarvan. Weegt het een nog op tegen het ander? Zo ja, op welke beleidsdomeinen? Het staat vast dat dit thema erg belangrijk is voor de toekomst van de steden in Vlaanderen en dat de doorsnee burger hierover met vele vragen zit. Het is broodnodig om het debat hierover vaker te voeren.

Fiscaliteit en ondernemen

Het derde en laatste onderwerp ging over de belangrijke rol van de stad inzake het ondernemersklimaat en de rol van de fiscaliteit die de stad als instrument

kan gebruiken om dat klimaat aangenamer of minder aangenaam te maken. Als ervaringsdeskundige kwam **Jo Libeer**, gedelegeerd bestuurder van VOKA, zijn licht werpen op dit laatste maar daarom niet minder belangrijk thema. Als het gaat over ondernemersklimaat wordt er vaak met de vinger gewezen naar de Vlaamse en Federale overheid terwijl steden en gemeenten vaak onoverzichtelijke en verouderde belastingreglementen kennen. Het was duidelijk dat deelnemers van de studiedag hier pleitten voor minder complexiteit, de afschaffing van pestbelastingen en het achterwege laten van de achterhaalde discriminatie tussen de verschillende gemeentelijke belastingssubjecten die in vele gevallen geen steek houdt en het ondernemersklimaat een stuk minder aantrekkelijk maakt.

De studiedag “De Eeuw van de Stad” was een stap in de goede richting. Er werd een relevant thema uitgediept, waarbij lange monotone uitzettingen werden vermeden en plaats werd gemaakt voor discussie en inspraak.

Onlangs verscheen in de pers volgend bericht: “Het College van Procureurs-Generaal heeft beslist de aanpak van de verkeersboetes aan te passen: elk politieparket gaat pv-quota opleggen aan zijn respectieve politiezones” (einde citaat...). In mensentaal: door de enorme toestroom van processen-verbaal voor snelheidsovertredingen, verdrinken de parketten in het werk. Ze hebben onder meer te weinig personeel.

DE KRONKELS VAN DE PG

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Ook het ICT-systeem is verouderd om deze volumes te verwerken. Omdat nu zo'n 45% van de ontvangen pv's "zonder gevolg" worden geklasseerd, zal men in de toekomst door het opleggen van quota – dus een maximum aantal pv's dat per politiezone mag worden ingediend- dit percentage drastisch kunnen laten dalen. Mogen of moeten we aannemen dat het College van Procureurs-Generaals heel lang en heel ernstig over deze "kronkel logica" heeft nagedacht? Dit tart toch elke verbeelding? België is en blijft een surrealistisch land... maar veel gekker moet het echt niet meer worden.

SLECHT SIGNAAL

Bij onze bedenking gaan wij voor een keer nog vriendelijk voorbij aan de massaal gederfde inkomsten voor de overheid. Daarmee kon men misschien wat bijkomend personeel en/of een meer performant ICT-systeem financieren? Los van het louter financieel aspect, blijft de vraag: welk signaal wordt hier aan de samenleving gegeven? Die snelheidsovertredingen zijn er duidelijk geweest en vastgelegd in een pv. Door 45% "zonder gevolg" te klasseren, geeft men vooreerst aan de harde chauffeurs de indruk dat het allemaal best mag, of anders gezegd: doe maar rustig (nou ja...) zo verder. Om echter dat ongemak-

kelijk beeld van verticaal geklasseerde overtredingen, een beschaafd land onwaardig, toch?, te verdoezelen, heeft men dus het "geniale" idee van quota bedacht. Met andere woorden, als we minder vaststellingen doen en dat kleiner aantal "netjes" verwerken, dan zien de statistieken er plots heel fraai uit en is het probleem "opgelost"? Als een arts steeds met patiënten met hoge koorts wordt geconfronteerd, zou het toch ook beter zijn voor de volksgezondheid door vanaf nu een ander soort thermometer te gebruiken die geen "koorts" (dus geen temperatuur van meer van 37°) meer aangeeft?

GEEN DURF

Blijkbaar slagen politici er niet in hun stoere woorden ook in even stoere daden om te zetten. Er worden miljoenen euro's uitgegeven aan campagnes om de bevolking te sensibiliseren zich met een gepaste snelheid in het verkeer te begeven. Maar eens men de volgende stap moet zetten, met name de snelheidsduivels een lesje te leren en/of uit het verkeer weg te houden, durft men plots niet meer. Dus ook die campagnes zijn dan weggegooid geld. Ware de materie niet zo ernstig (denken we maar aan de honderden dodelijke slachtoffers per jaar – meestal ten gevolge van niet aangepaste snelheid) dan zou men zich vrolijk kunnen maken over deze gang van zaken. In al onze buurlanden is gebleken dat bijvoorbeeld een rijbewijs intrekken na het behalen van een aantal "strafpunten" op een substantiële manier het rijgedrag

van de chauffeurs heeft doen evolueren in de goede richting.

In ons land bestaat er ook zo'n wet (reeds meer dan 20 jaar geleden goedgekeurd in het parlement...), maar de uitvoerende macht slaagt er niet in deze wet in de praktijk om te zetten.

Is het echt niet kunnen of is het eerder niet willen uit schrik voor de mogelijke reactie van een kleine minderheid van de kiezers die blijven ijveren voor hun "vrijheid"? Hier past maar één conclusie: schuldig verzuim en honderden doden die nutteloos en zinloos zijn overleden in het verkeer.

Louis van Dievel blijft verbazen

VRT-journalist **Louis van Dievel** (°1953) blijft een meesterverteller, ook in zijn recentste roman “Het gewemel”. Toen hij in 2002 debuteerde met “Happy days”, waarin hij uitkwam voor zijn alcoholverslaving, raakte hij het boek niet aan de straatstenen kwijt. Maar de pers reageerde positief, niet alleen uit sympathie of voor de sensatie voor de steeds dronken “Bekende Vlaming”. Het was in eerste instantie een ontsierend en ongezouten relaas.

door John Rijpens

Hierop volgde een soort ‘roman noir’, “*Ik ben de vuilnisman*”, over de achterbuurten van de stad Bergen en een vrouwenmoordenaar, ‘le dépeceur de Mons’, die zijn slachtoffers zocht in de gore stationsbuurt. “*De man die naast zijn schoenen liep*” dateert van 2004, heruitgegeven in 2013 als “*De vrouwenhater*”. Het is het gitzwarte verhaal van de verhouding tussen een psychopaat-tiran en een onstabiele fragiele vrouw. De katholieke pers negeerde het boek en De Standaard noemde het ‘weliswaar’ goed geschreven pornografie. Het bracht van Dievel niet van zijn stuk. Integendeel.

Bestseller

Voor velen is zijn volgende roman, “*De Prui-melaarstraat*” (2006) zijn meesterwerk: over een alledaagse Vlaamse straat en de vrouwenmoordenaar Staf Van Eyken, die in de sensatiepers ‘de vampier van Muizen’ werd genoemd en die, in het begin van de jaren 1970, drie vrouwen vermoordde, onder wie de echtgenote van de Mechelse advocaat en auteur Frans Van Isacker. Een bestseller, al aan zijn zesde druk en op de shortlist van de toonaangevende Libris Literatuurprijs. In “*Een familiegeschiedenis*” (2008) gaf Louis van Dievel van jetje over zijn eigen familieverhaal, lichtjes en vooral geestig aangedikt. “*Het leven van Albert*” (2010) is het relaas van Albert Tytgadt over zijn oorlogservaringen (hij overleefde 4 gevangenschappen en 2 concentratiekampen) in de vorm van een ‘waargebeurde roman’.

Louis van Dievel

“*Ik noem Roger*” (2010) gaat over de ex-bischoop Roger Vangheluwe, ontmaskerd als pedofiel en waarin van Dievel zijn terecht duivels ontbindt over zoveel onverschilligheid, schijnheiligheid en zelfbeklag. Wie vreesde dat “*Hof van Assisen*” (2011) een soort Gust Verwerft-achtig verslag zou zijn van bekende assisenzaken zat fout. Een drugshoertje is vermoord en de hoofdbeklaagde is haar éénbenige drugsleverancier. En ten slotte is er “*Het gewemel*” (2013), foutief ondertiteld als ‘een stationsroman’. Nee, dit is geen driestuiverromannetje, maar een tragikomisch relaas over vier personages die dagelijks geconfronteerd worden met treinstations, pendelen, hun job en hun leven. “Jarenlang heb ik op spoor 7 van het station van Mechelen gesprekken zitten afluisteren”, vertelt Louis van Dievel op zijn blog, “Ik moest daar niet veel moeite voor doen: wanneer de trein maar niet wil komen, raken de mensen makkelijk in gesprek, als ze elkaar een beetje kennen. Tenminste dat wàs zo. Tegenwoordig zit iedereen naar zijn smartphone te gapen. Maar in het pre-smartphone-tijdperk heb ik

tientallen gesprekken gehoord die eigenlijk niet voor mijn oren bestemd waren. Altijd over de grote drie: de relatie(s), de kinderen, de bouwperikelen...” Al die verhalen heeft de schrijver samengeballd tot één roman rond vier personages-reizenden. Twee vrouwen en twee mannen.

‘Raconteur’

Louis van Dievel bewijst eens te meer dat hij een uitstekende ‘raconteur’ is met bij voorkeur verhalen over gewone mensen die in ongewone omstandigheden terechtkomen. Van Dievel heeft duidelijk een hekel aan woordkunststijl. Hij schrijft expressief, soms hoekig, maar steeds direct door zakelijke reactie van het verhaal. Zoek bij hem geen ontleding of decoratieve franjes, maar wel een overrompelend ritme, laconieke observaties en sober gebruik van het volkse taaleigen. We kijken nu al uit naar zijn nieuwe roman “*Vicky en John*” die in maart 2015 verschijnt over een echtpaar op middelbare leeftijd. Hun jongste blijkt homo en gaat samenwonen met een vriend, de andere kinderen vestigen zich opnieuw in het ouderlijke huis: echtscheiding, ziekte, werkloosheid, kleinkinderen, nieuwe partners en zelfs huisdieren doen hun desastreuze werk. Adieu rustige oude dag!

Louis van Dievel,
Het gewemel. Uitg.
Vrijdag. Antwerpen,
2015; 19,95 euro.

TURKIJE

EEN KITTELORIGE NAMAAKSULTAN

Turkije is een land met 84 miljoen inwoners, een economie die de voorbije tien jaar 8 tot 10% groei te zien gaf, en een oppervlakte die veel hervestiging mogelijk maakt. Alleen is dat niet de hoogste prioriteit van de islamitische regering (AK) in Ankara. Die blaast warm en koud aan zijn Syrische grens.

door *Lukas De Vos*

Het was met tegenzin dat de Koerdische pesjmerga genoeg bewegingsvrijheid en luchtsteun kregen om het zelfuitgeroepen kalifaat van IS te stuiten aan de grens. Met die Koerden probeert president Recep Tayyip Erdogan nochtans zoete broodjes te bakken. Maar niet openlijk. Nooit openlijk. Behalve als het om ongevaarlijke toegevingen gaat, zoals – eindelijk – onderwijs in het Koerdisch, of een wapenbestand met de PKK, of nog de toestemming voor de HDP (de Koerdische Volksdemocraten) om bij de parlementsverkiezingen nu in juni op te komen als erkende politieke partij.

Maar Erdogan wedt op twee paarden. Aan de ene kant zijn er geheime operaties, die vooral het soennitisch verzet in Syrië van wapens en geneesmiddelen moeten voorzien. Aan de andere kant speculeert Erdogan op de veel te hoge verkiezingsdrempel van 10% om vooral in Koerdistan het zetelaantal van zijn AKP te kunnen verhogen.

Sociale media afgesloten

De eerste zet dreigt helemaal fout uit te pakken. In maart vorig jaar liet Erdogan alle sociale media afsluiten, twitter, facebook, internetblogs, websteaks. Twee maand eerder was

een konvooi onderschept dat zware wapens de grens wou overbrengen (grens die trouwens zo lek is als een zeef; het hoofd van de Duitse spionage Hans-Georg Maassen kloeg er kortelings nog over dat 90% van radicale islamieten langs Turkije om de rangen van IS in Syrië gaan versterken). Bleek dat de geheime dienst MIT in opdracht van Erdogan persoonlijk klandestien voor leveringen aan Al-Kaïda zorgde. Kort na de inbeslagname (die ongedaan werd gemaakt), liet Erdogan een nieuwe wet goedkeuren die MIT zo goed als totale onschendbaarheid toekende.

Rechters die betrokken waren bij de onderschepping van het konvooi en politie-agenten werden verplaatst of gedegradeerd. De republikeinse partij CHP had schoon protesteren tegen MIT dat zijn boekje ver te buiten ging omdat het alleen inlichtingen mag inwinnen. Vertrouwelijke documenten waren echter gelekt op de sociale media, en dat gaf Erdogan de stok om meteen de vrijheid van meningsuiting aan banden te leggen. Maar dat zwengelt het wantrouwen aan in zijn steeds autoritairdere aanpak. En de corruptiebeschuldigingen die ermee gepaard gaan.

Ook de tweede zet houdt een groot risico in. Erdogan stelt zich opvallend lankmoedig op tegen Koerden en andere minderheden zoals de christenen. Meer dan schijn is het niet. Het is amper een aalmoes, de toelating om een nieuwe kerk te bouwen in Istanboel –

voor het eerst sinds de stichting van de republiek in 1923. Maar op de wezenlijke vraag om de priesteropleiding in het Halkiseminarie te hervatten, komt geen antwoord, en het plan om de Aya Sofia opnieuw om te vormen tot moskee krijgt ongebreidelde steun van Erdogan. Die ook elders in de stad rijkelijke projecten laat uitvoeren. Het plan voor een nieuwe moskee leidde al tot bloedige straatgevechten aan het Taksimplein midden 2013. De man die zich graag tot sultan wil uitroepen, liet ook een nieuw optrekje bouwen voor hemzelf, de president: het Ak Saray (het Witte Paleis), 1.150 kamers, ruim 90.000 m² (een stuk immenser dan het megalomane project van wijlen Ceaucescu in Roemenië), prijskaartje een klein half miljard euro. Geld lag er, maar de bron is niet onuitputtelijk. Ondanks de stevige groei, wordt Turkije steeds meer gesandwiched tussen Rusland

De Turkse president Recep Tayyip Erdogan.

(Gazprom eist van de EU onmiddellijk een pijlpijn op de Turkse aan te sluiten op straffe van onderbreking van gasleveringen), zijn woelige oostelijke burens (waarmee het zaken dacht te doen als tegengewicht tegen de lauwe Europese bereidheid om Ankara lidmaatschap te geven), en de EU zelf, die in december nog zuur uithaalde naar de persbreidelinge in Turkije.

Machtsconcentratie

En nu zit ook de klad in de economie. Vraag is of Turkije nog 3% groei haalt – groei die nodig is om de levensstandaard op peil te houden. De oplossing voor Erdogan is meer machtsconcentratie. Hij wil dat afdwingen door een grondwetswijziging. Die moet de president verregaande bevoegdheden toekennen. Maar daar is wel een tweederde meerderheid voor nodig in het 550-koppige parlement. En die heeft hij niet, zelfs als hij, door de verbrokkelde oppositie en de hoge kiesdrempel, wellicht opnieuw gaat winnen in juni.

Er is meer. De verdeeldheid in islamitische kringen neemt zienderogen toe, mede door de sterke greep die de AKP op het leger, op het rechterlijke, ambtelijke en politionele apparaat uitoefent. Maar dat vervreemdt twee invloedrijke minderheden: de aanhangers van de predikant in ballingschap, Fethullah Gulen, die een heel sterk scholennet had uitgebouwd, en de seculieren, toch nog al-

tijd ruim een kwart van de (stads)bevolking. Gulen tracht Erdogan te counteren met nog meer islamitische inbreuken op de grondwet en met een financiële drooglegging. Hij voert opnieuw het (intussen zo goed als compleet uitgestorven) Ottomaans in imam hatip opleidingsscholen voor geestelijken. Tegelijk heeft de AKP al haar tegoeden weggehaald bij de Bank Asya van Gulen; die verloor zo bijna de helft van haar vermogen.

Erdogan verdeelt, zoveel is duidelijk. Zelfs zijn eigen partijleden beginnen te knagen aan de wortels van zijn succes. Dat hem naar het hoofd en de portemonnee is gestegen. Hij begint onmiskenbaar aan achtervolgingswaan-zin te lijden. Zijn geregeld platleggen van het elektronisch verkeer is deels ingegeven door zijn steeds waarschijnlijker betrokkenheid (en die van zijn zoon) in smeergeldschandalen, deels door zijn huiver voor de minste vorm van kritiek.

EU afgeblaft

De EU blafte hij na kritiek op meer pers-toezicht af: “Dat ze zich met hun eigen zaken bemoeien”. De vredesoptochten na de moordpartij bij Charlie Hebdo misbruikte hij onmiddellijk om zijn Israëliische collega Netanyahu met Hitler te vergelijken. Het verzet op de sociale media, die hij “uit wil roeien” in eigen land, dat valt veel moeilijker te beteugelen. De geschreven pers en de au-

diovisuele media (die intussen deerlijk zijn schoongeveegd van tegenstanders), die kun je nog aanpakken. Zo mag de Turkse Telecom TIB zonder rechterlijke machtiging websites schorsen.

Volgens Reuters is dat al meer dan 40.000 keer gebeurd. Zo greep, op klacht van 1 (één) advocaat het gerecht onmiddellijk in toen de republikeinse krant Cumhuriyet (nog gesticht op last van Atatürk zelve) een half katern over Charlie als bijvoegsel meegaf. Gewapenderhand blokkeerde de politie de verdeling van de krant bij het uitrijden van de vrachtwagens. Datzelfde gerecht verbood het gebruik van Charlies voorflap in alle publicaties, want “ophitsend en uitdagend”. Datzelfde gerecht klaagt 31 journalisten, ook van Zaman, aan “omdat ze een terroristische organisatie uitbouwen”.

En dan loopt premier Ahmet Davutoglu ongeneerd mee in de Parijse betoging ter ere van Charlie Hebdo. Terwijl Turkije in 2011 het hoogste aantal opgesloten journalisten ter wereld had. Al honderden keren veroordeeld is door de Raad van Europa voor schending van de mensenrechten. Al veertig jaar wederrechtelijk Noord-Cyprus bezet. En een dubbelzinnige rol blijft spelen in Klein-Azië. Met een president die een zestienjarige laat opsluiten voor belediging van het staats-hoofd. Zelf nooit jong geweest. Wel “zot van glorie” geworden. Turkije verdient beter.

Opgehitste vechtersbazen

Niets nieuws onder de zon. Altijd zijn er jongeren geweest die zich hebben willen uiten met geweld, zelfs vechten en oorlog voeren voor soms “vage” idealen. Uit frustratie tegen de ouders of de familie, tegen de school of de omgeving, uit liefdesverdriet, of dromend van avontuurlijke roem.

Door *Freddy Neyts*
Ondervoorzitter van het LVV

Zo gingen in het verleden jongens vechten met de Internationale Brigade tegen Franco, Vlamingen en ook Walen gingen naar het Oostfront met de Nazi's strijden tegen de Sovjets, na WOII lieten ze zich inlijven in het Franse Vreemdelingenlegioen, anderen kozen als dienstplichtige voor de para's. Sommigen gingen naar Afrika bij de huurlingenlegers. Er zijn ook nog de Hells Angels en andere bendes...

Meestal werden ze “gerecruteerd”, aangespoord of opgehitst door ideologische volksmenners en hun helpers (zie de Vlaamse Oostfrontstrijders die hun leerkrachten in de katholieke colleges geloofden...).

Heilige plicht

Wat vandaag echter anders is bij de IS-strijders, is dat deze jongens geronseld en gebrainwasht worden door predikers onder het voorwendsel uit “heilige plicht” hun godsdienst op gewelddadige wijze te moeten dienen en te verdedigen tegen alle andere godsdiensten en goddelozen. En dat de Koran door deze leugenachtige islamitische ronselaars moedwillig verkeerd, foutief, leugenachtig wordt uitgelegd en misbruikt.

Daarbij komt dan nog dat velen verblind, fanatiek en op wraak belust terugkeren met daarenboven de kunde en de ervaring om moderne wapens en springstoffen te hantieren en het internet hebben als efficiënt communicatiemiddel.

Hoe kunnen we jongeren die rijp zijn voor radicalisering tot rede brengen en hoe kunnen we onze samenleving beschermen tegen terroristen?

De belangrijkste actuele bron van frustratie is ongetwijfeld de toestand in het Midden-Oosten: de burgeroorlogen en de onderdrukking van miljoenen mensen door dictatoriale of middeleeuwse regimes in vele Arabische landen, en het uitblijven van een onafhankelijk en erkend Palestina. Deze problematiek kan echter enkel op internationaal vlak door de grootmachten worden opgelost.

Onderwijs

Hier bij ons kunnen we echter zelf wel enkele inspanningen leveren.

Om te beginnen via het onderwijs en aanverwante structuren. Godsdienstlessen (vak levensbeschouwing), ook islamitische levensbeschouwing, zouden enkel in onze landstaal onderwezen mogen worden door leerkrachten, gediplomeerd door Belgische (of Europese) hogescholen. En in alle onderwijsnetten (vrij en gemeenschapsonderwijs) moet verplicht een cursus of vak “overzicht van de godsdiensten en van de niet-confessionele filosofieën” onderwezen worden. Zo worden alle leerlingen ook geconfronteerd met de kennis van andere godsdiensten en filosofieën dan deze van hun ouders.

Anderzijds moeten onze veiligheidsdiensten voldoende mensen en moderne middelen krijgen om “gevaarlijke” individuen of cellen op te sporen en indien nodig te neutraliseren. Soldaten op straat zijn geen oplossing, we zijn niet in oorlog. En een “zero-ricowereid” bestaat niet.

Maar evenzeer moet fundamenteel de vrijheid van elke burger gerespecteerd blijven en zijn/haar privacy te allen tijde worden beschermd.